

**GOPS
ŁAGIEWNIKI**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY
I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
w 2021 roku**

WSPIERANIE RODZINY

1. Asystent Rodziny – profesjonalne wsparcie rodzin

Istotne znaczenie w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma włączenie do pracy z rodziną asystenta, który towarzyszy jej członkom, niemal na co dzień. Asystent wspiera rodzinę przy wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Rodziny, do których trafi asystent, często sprawują nieprawidłową opiekę nad dzieckiem, nieumiejętnie zapewniają dziecku bezpieczeństwo. Występujące w rodzinach dysfunkcje m.in. niestałość emocjonalna, nadpobudliwość, duży opór, agresja sprawiają, że praca z rodzinami staje się bardziej efektywna poprzez włączenie do współpracy wielu służb.

Najważniejszym zadaniem systemu wspierania rodziny jest zapobieganie oddzieleniu dziecka od rodziny naturalnej, a gdy znajdzie się w pieczy zastępczej, umożliwienie szybkiego powrotu do rodziny biologicznej.

W 2021 roku usługami Asystenta Rodziny było objęte **5 rodzin**, w tym **7 małoletnich dzieci**, łącznie 15 osób w rodzinie. W ciągu roku zmieniła się liczba środowisk objętych pomocą Asystenta :*w jednym przypadku zakończono współpracę ze względu na osiągnięte cele.*

W ramach wykonywanych zadań asystent współpracował z następującymi instytucjami:

- placówki oświatowe tj. przedszkola i szkoły,
- placówki służby zdrowia: szpitale, poradnie i gabinety specjalistyczne,
- Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna,
- Zespół Kurateli Sądowej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Punkt Konsultacyjny,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Sądy i Prokuratura,
- Zakład Gospodarki Komunalnej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Urząd Gminy
- inne

Głównymi problemami występującymi w rodzinach objętych współpracą asystenta są:

- bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych,
- bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- nieumiejętne gospodarowanie pieniędzmi,
- trudne warunki mieszkaniowe lub brak własnego mieszkania,
- wielodzietność,

- długotrwała przewlekła choroba,
- brak pracy i długotrwałe bezrobocie,
- alkoholizm oraz inne uzależnienia,
- samotne rodzicielstwo,
- wczesne macierzyństwo,
- sieroctwo biologiczne,
- przemoc w rodzinie,
- konflikty w rodzinie i środowisku

Zadania asystenta rodziny określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, art. 15 ust. 1 w szczególności: 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym; 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej; 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych; 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin; 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej; 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych; 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych; 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci; 13) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 ze zm); 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1; 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach; 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W ramach swoich zadań asystent podejmował w środowisku następujące działania:

- wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalno – bytowych rodzin (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych),
- pomoc w uzyskaniu dopłaty dodatku mieszkaniowego,
- pomoc w uzyskaniu dodatku energetycznego,

- pomoc w trudnościach szkolnych (wspólne odrabianie lekcji, pomoc w opracowywaniu zagadnień do egzaminów, organizowanie potrzebnych pomocy szkolnych, lektur oraz podręczników, współpraca z nauczycielami, pedagogami),
- pomoc w zdobywaniu potrzebnych mebli, sprzętu gospodarstwa domowego oraz odzieży i obuwia,
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy dla podopiecznych (sporządzanie CV, przekazywanie aktualnych ofert pracy, pisanie listów motywacyjnych, itp.),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (pisanie podań, próśb, odwołań, pozwów, itp.),
- pomoc w wypełnianiu wniosków,
- organizowanie pomocy prawnej dla podopiecznych,
- organizowanie wizyt w poradniach specjalistycznych,
- towarzyszenie podopiecznym podczas wizyt w w/w poradniach bądź u lekarza,
- systematyczne udzielanie pomocy i znajdowanie kompromisowych rozwiązań sytuacji problemowych,
- motywowanie rodziców oraz dzieci do zmiany postaw życiowych i trwałych zmian na lepsze,
- motywowanie podopiecznych do podnoszenia swoich kwalifikacji,
- wymiana doświadczeń kulinarnych, propagowanie zdrowego odżywiania i zbilansowanej diety,
- zgłaszanie potrzebujących rodzin do różnych form pomocy.

Praca asystenta ma na celu wzmocnienie i poszerzenie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez odpowiednią edukację w zakresie prawidłowych postaw rodzicielskich dotyczących organizacji i zagospodarowania czasu wolnego, egzekwowania obowiązków, stawiania granic i wymagań swoim dzieciom. Asystent towarzyszy i pomaga rodzinom w różnych sytuacjach kryzysowych oraz odpowiada na problemy bieżące. Asystent zwraca uwagę na zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez aktywne wspólne spędzanie czasu wolnego rodziców z dziećmi jak też rozwijanie ich zainteresowań i pasji. Asystent na bieżąco utrzymuje współpracę z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami szkolnymi, aby w razie problemów szkolnych odpowiednio szybko zareagować i udzielić stosownej pomocy. Asystent rodziny pozostaje w stałym i systematycznym kontakcie z prowadzącym rodzinę pracownikiem socjalnym w celu wymiany bieżących informacji o rodzinie dotyczących jej funkcjonowania w środowisku.

2. Rodziny wspierające

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość powołania tzw. rodziny wspierającej, która mogłaby świadczyć pomoc na rzecz rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Rodzina wspierająca razem z asystentem rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w wychowaniu i opiece nad dzieckiem, a także w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu ról społecznych.

W roku 2021 na terenie gminy Łągowiki nie realizowano takiej formy wsparcia.

3. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Gmina realizuje zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Zgodnie z nim, gmina właściwa dla miejsca zamieszkania dziecka wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W przypadku umieszczenia dziecka, gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021r., 7 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 3 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych zawodowych oraz 3 dzieci znajduje się w powiatowym centrum opieki i wychowywania. W związku z tym, gmina Łagiewniki pokrywa część kosztów na ich utrzymanie. Kwota wydatkowana na ten cel w 2021r. wyniosła 140.469,21 zł. *(Koszt utrzymania jednego dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w styczniu 2021r. wynosił 5.507,85 zł/m-c. Od marca 2021 r. jest to kwota w wysokości 5.171,87 zł/m-c. Całkowity koszt pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wynosi: 95.996,93zł w 2021 r.*

Inaczej kształtuje się koszt utrzymania dziecka w zawodowej rodzinie zastępczej, gdzie Gmina partycypuje w kosztach związanych z wynagrodzeniem rodziny zastępczej (ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej gwarantuje wynagrodzenie od 2000,00 zł do 2600,00 zł brutto dla rodziny, kosztami na utrzymanie dziecka w wysokości 1052,00 zł i innymi wydatkami np. związanymi z przyjęciem dziecka tj. 3000,00 zł czy dodatkami z tytułu niepełnosprawności dziecka tj. 211,00 zł. Najniższymi kwotami są wynagradzane rodziny spokrewnionej tj 674,00 zł miesięcznie na utrzymanie dziecka. Całkowity koszt utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wynosi 44.472,28zł za 2021 r.

Z informacji uzyskanych z PCPRiOZ w Dzierżoniowie wynika, iż **2 dzieci** z terenu naszej Gminy opuściło rodzinną pieczę zastępczą wracając do rodziny biologicznej.

4. Potrzeby wynikające z realizacji zadań Gminy określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Sytuacja rodzin z terenu Gminy Łagiewniki jest monitorowana przez pracowników socjalnych, którzy dążą do minimalizowania ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Konieczne jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy. Praca socjalna, wsparcie pracowników socjalnych i asystenta rodziny jest również niezbędna w rodzinach, z których dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej w celu powrotu

dzieci do rodzin biologicznych. Niezbędne jest zintegrowane współdziałanie wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Z inicjatywy pracowników GOPS organizowane są spotkania przedstawicieli instytucji, którzy mają kontakt z daną rodziną. Najczęściej są to przedstawiciele szkół oraz kuratorzy zawodowi. W ten sposób zapewniamy sobie niezbędną komunikację i wymianę informacji, tworzymy ścieżkę działań zmierzających do poprawy sytuacji rodziny.

Zauważa się potrzebę kontynuacji realizowanych dotychczas działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w formie wsparcia asystenta rodziny.

Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez dobrze przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowaną możliwie jak najwcześniej. W związku z powyższym niezbędne jest umożliwienie pracownikom socjalnym oraz asystentom rodziny udziału w szkoleniach i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

Dostrzegając potrzeby klientów Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach w roku 2021 w ramach projektu socjalnego zorganizowane zostały warsztaty dla rodziców/opiekunów, kształtujące ich umiejętności wychowawcze. Warsztaty skierowane zostały na potrzeby rodziców dzieci powracających z pieczy zastępczej) oraz rodziców zainteresowanych uzupełnieniem swojej wiedzy i rozwijaniem umiejętności w zakresie wychowywania swoich pociech.

Cel warsztatów: uświadomienie rodzicom, opiekunom dzieci, że skuteczne wychowanie nie może mieć miejsca, jeśli nie opiera się ono na jasnym i czytelnym systemie wartości oraz na określonych metodach wychowawczych. W czasie zajęć rodzice/opiekunowie zyskują również szansę wymiany doświadczeń, refleksji na temat własnych metod wychowawczych, ich skuteczności i niepowodzeń oraz wsparcia w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą.

Zajęcia prowadzone były metodami warsztatowymi tj. składały się z krótkiej części teoretycznej, a następnie informacje pogłębiane są w formie ćwiczeń i scenek, wykorzystana została metoda “burzy mózgów” Zaproponowana tematyka zajęć pozwoliła uczyć rodziców budowania prawidłowych relacji z dziećmi, opartych na miłości, szacunku i akceptacji dziecka oraz modelowania jego zachowań przez wyznaczenie granic, pozwalanie na ponoszenie konsekwencji zachowań nieakceptowanych oraz egzekwowanie stawianych wymagań i oczekiwań. Dzięki uczestnictwu w warsztatach rodzice i opiekunowie zdobyli podstawową wiedzę i umiejętności niezbędne do właściwego wspierania dziecka w rozwoju i radzenia sobie z wyzwaniami wychowawczymi.

W warsztatach uczestniczyło 4 osoby, w tym jedna osoba została skierowana przez sąd. Czas trwania zajęć: II – VI 2021r.

Zajęcia ukończyły 3 osoby.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łagiewnikach

Lucyna Torbus